

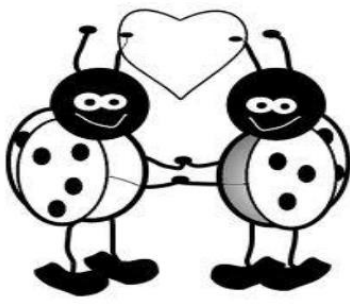
HOŞGÖRÜ

İLKOKUL

ÇALIŞMA KAĞIDI

Değerler Eğitimi
MATERİYAL

Arkadaşlar aşağıda verilen durumlarda yapmanız gereken hoş davranışları yazınız.

Arkadaşım izinsiz bir şeyimi aldığımda...

Kardeşim yanlışlıkla oyuncağımı kirdiğinde...

hoşgörü

DRAMA

KART DRAMASI

- Öğretmen öğrencilere elindeki kartları gösterir ve bu kartlardaki roller için gönüllü öğrencilerin olup olmadığını sorar.
- Öğretmen gönüllü öğrencileri seçer ve onlara drama kartlarındaki görevlerini dağıtır. Öğretmen okuma yazma bilmeyen öğrenciler için açıklamalarda bulunarak rollerine hazırlanmalarına yardımcı olur.
- Daha sonra öğrenciler drama kartlarına göre oyunlarını sırayla sergilerler.
- Öğretmen sergilenen her dramanın sonunda kartlarda yer alan soruları sınıfa yönelterek diğer öğrencilerin derse katılımını sağlar.
- Dramanın sonunda öğretmen öğrencilerden “zengin adam” ve “evine yaşlı kadını getiren çocuğu” kıyaslamalarını ister. Öğretmen öğrencilerden bu rollerdeki insanların ikisinin de kadına yardım ettiğini ancak aralarında bir fark olduğunu söyler ve bulmaları için öğrencilere süre verir.
- Sınıfta tartışma ortamı oluşturarak durumun öğrenciler tarafından sorgulanması sağlanır.
- Drama sonunda dramaya katılan öğrencilere teşekkür edilir. Etkinlik sonlandırılır.

DRAMA KART 1

Çok soğuk bir kış günüymüş. Tipi ve rüzgâr kimseye göz açtıramıyormuş. Bir saçak altına sığınmış yaşlı bir kadın, çaresiz bakışlarla yoldan geçenlerin ona yardım etmesini bekliyormuş.

Oyuncular:

- Yaşlı kadın (Üşüyor ve çaresiz insanların yardım etmesini bekliyor.)
- 2 kişi (Yoldan geçiyorlar ve kadını umursamıyorlar.)

SORULAR

1. Sizce yaşlı kadının yardıma ihtiyacı var mı? Niçin?
2. Yaşlı kadının üşümesine insanlar niçin tepki vermiyor?
3. Siz insanların yerinde olsanız nasıl davranırdınız?
4. Yaşlı kadının yerinde olsanız ne ne hissedersiniz?

DRAMA KART 2

Babasıyla birlikte eve gitmeye çalışan bir çocuk, ihtiyar kadını görmüş. Babasının elini çekiştirerek "Şu zavallı kadına yardım edebilseniz keşke" demiş. Babası da kadına çok acımış, ama hava o kadar soğukmuş ki yolda oyalanmak istememiş. "Elimizden bir şey gelmez" diyerek hızla yürümeye devam etmiş.

Oyuncular:

- Baba (Çok telaşlı ve hızlı adımlarla yürüyor.)
- Çocuk (Babasını durdurup babasının yaşlı kadını fark etmesini sağlıyor.)

SORULAR

1. Siz çocuğun babasının yerinde olsaydınız ne yapardınız?
2. Çocuğun babasının verdiği cevap hakkında ne düşünüyorsunuz?
3. Siz çocuğun yerinde olsanız yaşlı kadını o şekilde bırakır mısınız? Niçin?

DRAMA KART 3

Biraz sonrayoldan geçen lüks bir araba, ihtiyar kadının önünde durmuş. Arabanın içindeki zengin adam, kadına bir lira fırlatmış. Ardından araba hareket etmiş. Adam parayı fırlatır fırlatmaz cüzdanın yanlış düğmesini açtığını ve kadına bir lira değil bir altın fırlattığını anlamış. Evine döndüğünde hala yaptığı yanlışla üzülüyormuş. "Keşke o kadına hiç para vermeseydim?" diyip üzölmeye devam etmiş.

Oyuncular

- Zengin adam (Kibirli ve düşüncesiz biri)

SORULAR

1. Zengin adam niçin üzölüyor?
2. Sizce zengin adam yaşlı kadına hoşgörölü davranmış mıdır?
3. Sizce zengin adam iyi biri midir?

DRAMA KART 4

Aynı saatlerde yoldan geçen başka bir çocuk çocuk da yaşlı kadını fark etmiş "keşke bir şey yapabilsem" diye düşünüyormuş, ihtiyar kadını bir türlü unutamamış. O akşam çocuğun yüzü hiç gülmemiş. Sofraya oturmuş ama lokmaları yutamamış. "Neyin var?" demiş annesi. Çocuk ihtiyar kadının sefil halini anlatmış. Annesi çok üzülmüş. "Hadi git ihtiyar kadını buraya getir, sıcak bir çorba içsin" demiş. Çocuk hemen gidip yaşlı kadını sokaktan almış ve eve götürmüştü. Yaşlı kadın sıcak çorbasını içerken bir yandan da mutlu bir gülümsemeyle çocuğa çok teşekkür etmiş.

Oyuncular

- Yaşlı kadın (Daha önce bu rolü oynayan olabilir.)
- Çocuk (Yaşlı kadını o şekilde bırakmak istemiyor ve bir çözüm yolu arıyor.)

SORULAR

1. Sizce çocuk nasıl biridir?
2. Siz çocuğun yerinde olsaydınız ne yapardınız?
3. Çocuğun annesinin çözümü sizi mutlu etti mi?
4. Yaşlı kadın en çok neye sevinmiştir? Zengin birinin para atmasına mı yoksa sıcak bir evde onu düşünen insanlarla yemek yemek mi?
5. Bu hikayede yaşlı kadın olsaydınız ne hissederdiniz?
6. Sizin çevrenizde hoşgörülle yaklaştığınız insanlar var mı?

KAVRAM HARİTASI

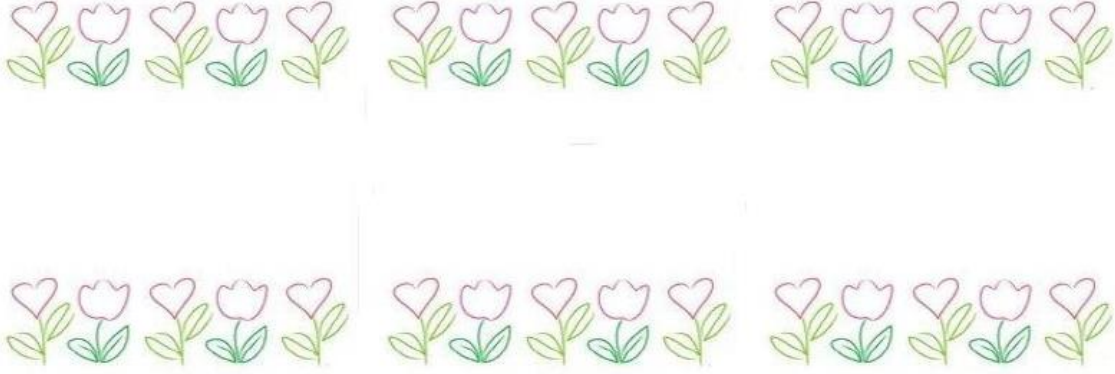

PROJE

HOŞGÖRÜ LALELERİ

- Öğretmen çocukları halka şeklinde oturtur. İnsanların birbirleriyle uyumlu olması gerektiğini, hatalarımızı kabul etmemiz gerektiğini, çevremizdekileri hor görmememizi ve alçak gönüllü olmamız gerektiğini onların anlayacağı şekilde anlatır.
- Öğretmen konuyla ilgili bir yarışma yapacağını söyler ve yarışmanın nasıl gerçekleştirileceğini çocuklara anlatır. (Bir hafta boyunca her öğrenci öğretmen tarafından yukarıda belirttiğimiz konular çerçevesinde incelenecek. Ve her bir olumlu davranışı karşısında Ek- deki laleler tek tek boyanacak.)
- Bir hafta sonunda en çok olumlu davranış gösteren çocuk alkışlanarak ödüllendirilecek.

HOŞGÖRÜ LALELERİ

İSİM:

GÖRSEL MATERYAL

KALBİN EN TATLI MEYVESİ

SINIF İÇİ ETKİNLİK

FARKLILIKLARA KARŞI HOŞGÖRÜ

- ◆Öğretmen, çocuklara farklı milletlerden birini tanıyıp tanımadıklarını sorarak derse giriş yapar.
- ◆Eğer tanıyan varsa, o kişinin kendisinde olmayan herhangi bir özelliğe sahip olup olmadığı sorulur.
- ◆Ardından ekteki farklı milletlere mensup insanların resimleri gösterilir.
- ◆Öğrencilerin bu kişiler hakkında yorum yapmaları sağlanır.
- ◆Öğretmen her öğrencisinin resimlerdeki insanlar hakkında verdiği tepkilere dikkat eder.

- ◆Daha sonra, çocuklara o gün boyunca hepsinin farklı bir millettten insana benzeyecekleri duyurulur.
- ◆Öğretmen yüz boyaları ile her öğrencinin yüzünü bir millete benzeyecek biçimde boyar. (zenci, Çinli, Hint vb.)
- ◆Öğrenciler bütün gün okul içinde o şekilde dolaşırlar.
- ◆Son derste öğretmen, okuldaki diğer öğrencilerin onları bu şekilde gördüklerinde ne tepki verdiklerini sorar.
- ◆Dalga geçen, gülen veya onları üzecek şeyler söyleyenlerin olup olmadığı, bu durumun onlara nasıl hissettirdiği konuşulur.
- ◆Dünyada birbirinden farklı görünüşte, giyinişe, yaşayışta birçok insanın olduğu ve onlara hoşgörülü olmamız gerektiği vurgulanarak etkinlik tamamlanır.

YAZILI MATERYAL

BİR HOŞGÖRÜ HİKÂYESİ

Çok soğuk bir kış günüymüş. Tipi ve rüzgâr kimseye göz açtıramıyormuş. Bir saçak altına sığınmış yaşlı bir kadın, çaresiz bakışlarla yoldan geçenlerin ona yardım etmesini bekliyormuş.

Babasıyla birlikte eve gitmeye çalışan bir çocuk, ihtiyar kadını görmüş. Babasının elini çekiştirerek”Şu zavallı kadına yardım edebilseydik keşke” demiş. Babası da kadına çok acımış, ama hava o kadar soğukmuş ki yolda oyalanmak istememiş. “Elimizden bir şey gelmez” diyerek hızla yürümeye devam etmiş.

Biraz sonra yoldan geçen lüks bir araba, ihtiyar kadının önünde durmuş. Arabanın içindeki zengin adam, kadına bir lira fırlatmış. Ardından araba hareket etmiş. Adam parayı fırlatır fırlatmaz cüzdanın yanlış düğmesini açtığını ve kadına bir lira değil bir altın fırlattığını anlamış. Evine döndüğünde hala yaptığı yanlışa üzülüyormuş. Dikkatsizliğine, altını yola fırlattığına kızıyormuş.

Aynı saatlerde ihtiyar kadın için üzülen çocuk da evinde, “Keşke bir şey yapabilseydik” diye düşünüyor, ihtiyar kadını unutamiyormuş. O akşam çocuğun yüzü hiç gülmemiş. Sofraya oturmuş ama lokmaları yutamamış. “Neyin var?” demiş annesi. Çocuk babasına bakarak ihtiyar kadının sefil halini anlatmış. Babası çok utanmış. “Hadi git ihtiyar kadını buraya getir, sıcak bir çorba içsin” demiş.

Çocuk ihtiyar kadının yanına geldiğinde, kadın donmuş elleriyle hala zengin adamın fırlattığı altını arıyormuş. Çocuk ihtiyar kadını evine getirmiş. Ona sıcak çorba ikram etmişler ve yatacak yer hazırlamışlar.

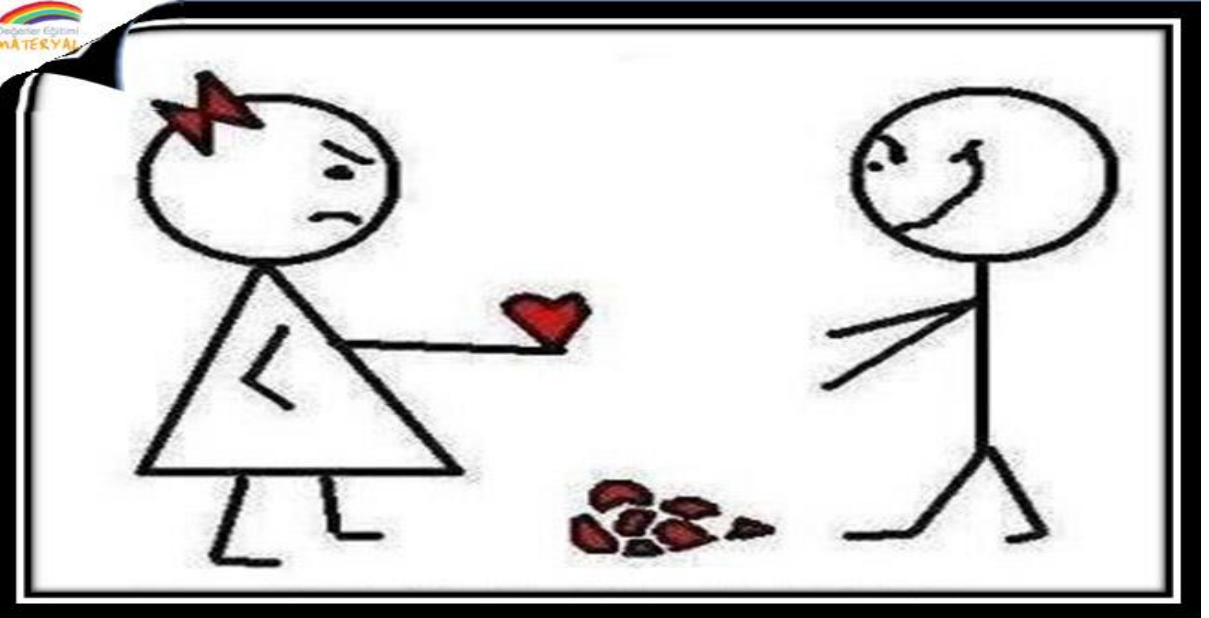
O gece melekler iyilik defterine zengin adamın fırlattığı altını değil, şefkatli çocuğun hoşgörüsünü kaydetmişler...

BERKAY BALI

AFİŞ PANO ÇALIŞMASI

**Arkadaşlarıma küsmem,
onları hoşgörürüm.**

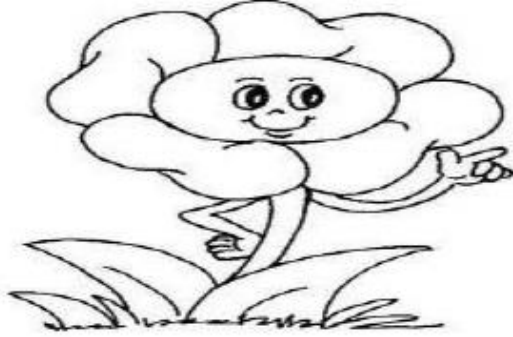
**Arkadaşlarım beni kırsa ve özür
dilese onu hoşgörürüm ve
affederim.**

Hoşgörü Sevginin Gereğidir.

ÇALIŞMA KAĞIDI

HOŞ - GÖR

Hosgörü
Nedir?

Açıklama: Aşağıdaki soruların cevaplarını bulun, cevaba göre "Hoşgörü Nedir" sorusuna bir cevap üretin.
Ürettiğiniz cevapları da çiçeklerin içine yazmayı unutmayın.

	<p>Örnek: Ayıpları kapatmaktır.</p>	

1. Bir kimseye hoşuna gitmeyecek bir ad takmak CEVAP:
2. Bir durum karşısında o kişiyi kınamamak, eksiklerini örtmek CEVAP: Ayıpları kapatmaktır.
3. Bir kimsenin, bir şeyin, bir durumun, gülünç, kusurlu, eksik vb. yönlerini küçümseyerek eğlence konusu yapmak CEVAP:
4. Yanlışını, eksikliğini görmezlikten gelmek CEVAP:
5. İstenilen veya söylenilen her şeyi hoşgörüyle karşılamak CEVAP:
6. Yapılan bir hata karşısında onu mazur görmek, bağışlamak CEVAP:

CEVAP ANAHTARI

1. Bir kimseye hoşuna gitmeyecek bir ad takmak

CEVAP: LAKAP TAKMAMAKTIR.

2. Bir durum karşısında o kişiyi kınamamak, eksiklerini örtmektir

CEVAP: AYIPLARI KAPATMAKTIR.

3. Bir kimsenin, bir şeyin, bir durumun, gülünç, kusurlu, eksik vb. yönlerini küçümseyerek eğlence konusu yapmak

CEVAP: ALAY ETMEMEKTİR.

4. Yanlışını, eksikliğini görmezlikten gelmektir.

CEVAP: KUSURLARI GÖRMEMEKTİR.

5. İstenilen veya söylenilen her şeyi hoşgörüyle karşılamak

CEVAP: ANLAYIŞLI OLMAKTIR.

6. Yapılan bir hata karşısında onu mazur görmek, bağışlamak

CEVAP: AFFEDİCİ OLMAKTIR.

Mesajı Bul, Resimleri Boya

Aşağıdaki resimlerdeki her çocuk sana bir kelime söylemektedir. Kelimeleri oku, birleştirir ve onların mesajını bul. Yıldızlar ise resimleri numaralandırmanda sana yardımcı olacaktır. Mesajı bulduktan sonra resimleri boyamayı da unutma... Kolay gelsin Arkadaşlar :)

hoşgörü

Gandhi der ki:

hoşgörü

DRAMA

Süreç

- ❖ Öğretmen, öğrencilerin yarım ay şeklinde oturmasını sağlar.
- ❖ Kendisi de çocukların yanına oturur ve içerisinde örnek olay kartları olan renkli zarfları çocuklara gösterir.
- ❖ Ardından dramada olmak isteyen gönüllü bir öğrencinin bir zarf seçmesini ve kartında çıkan karakter sayısını sınıfa söylemesini ister.
- ❖ Öğretmen, karakter sayısına uygun olarak diğer öğrencilerden de gönüllüleri seçer.
- ❖ Kendi aralarında örnek olay kartlarını okumalarını, karakter dağılımı yapmalarını ve sürecin nasıl gerçekleşeceğini konuşmadan doğaçlamalarına başlamalarını söyler.
- ❖ İlk grup doğaçlamasını yapar.
- ❖ Öğretmen, doğaçlama sona erdiğinde öğrencilerini alkışlar ve katılımlarından dolayı tebrik edip onlara drama rozetlerini verir.
- ❖ Ardından diğer öğrenciler ile birlikte olayın nasıl gerçekleştiği, hangi karakterlerin hoşgörülü ya da hoşgörüsüz davrandığı, kendilerinin o rollerde olsalardı nasıl davranacakları hakkında sohbet eder.
- ❖ Öğretmen, diğer örnek olay kartlarında da sürecin aynı şekilde gerçekleşmesini sağlamalıdır.

Not: Drama rozetleri ve örnek olay kartları Ek 1 ve Ek 2' de bulunmaktadır.

Karakterler: Okan, Buğse, babaları ile komşunun üç çocuğu, anne ve babası

Okan, Buğse'nin ağabeyidir. Akşam olmuştur ve babaları işten eve gelmiştir. Elinde de bir poşet vardır. Buğse koşarak poşeti alır ve içindeki kutuyu açar. Kutuda çikolatalı pasta vardır. Çocuklar çok sevinirler. Akşam yemeği yenir ve yemekten sonra evlerine komşuları ve üç çocuğu gelirler. Okan ve Buğse'nin annesi, misafirlere çay ile pasta ikram eder. Fakat Buğse' ye pasta kalmamıştır. Bu durumda Buğse ne yapar? Okan ne yapar?

Karakterler: Anne ve çocuğu

Sabah oldu ve annesi çocuğunu uyandırmak için odasına gitti. Çocuğunu uyandırdı ve kalkıp hazırlanmaz ise okula geç kalacağını söyledi. Sonra da kendisi hazırlanıp işe gitti. Çocuk yataktan kalkmamıştı ve uyuyakaldı. Uyandığında da okul servisinin saati geçmişti. Çocuk okula gidemedi ve mızızlanıp annesine onu kaldırmadığı için kızdı.

Karakterler: Zehra, İpek ve öğretmenleri

Zehra ve İpek, çok yakın sınıf arkadaşlarıdır. Hep birliktelerdir. Bir gün öğretmenleri bir matematik çalışma kâğıdını ödev olarak verir ve iki gün sonra ödevlerini getirmelerini ister. Zehra o akşam eve gittiğinde ödevini yapar ve ertesi gün de ödevini okula götürür. İpek ödevini daha yapmamıştır ve matematikte biraz zorlandığı için Zehra'dan ödevini ona vermesini ister. Böylece akşam o da arkadaşının ödevine bakarak kendi ödevini yapacaktır. Zehra ödevini İpek'e verir. Ertesi gün okula gelirler. Öğretmen, ödevleri toplayacağını söyler. Herkes ödevlerini gösterir. Fakat İpek hem kendi ödevini hem de Zehra'nın ödevini evde unutmuştur. İpek bu durumu Zehra'ya nasıl açıklar? Zehra İpek'e ne der? Öğretmen Zehra ve İpek' ne söyler?

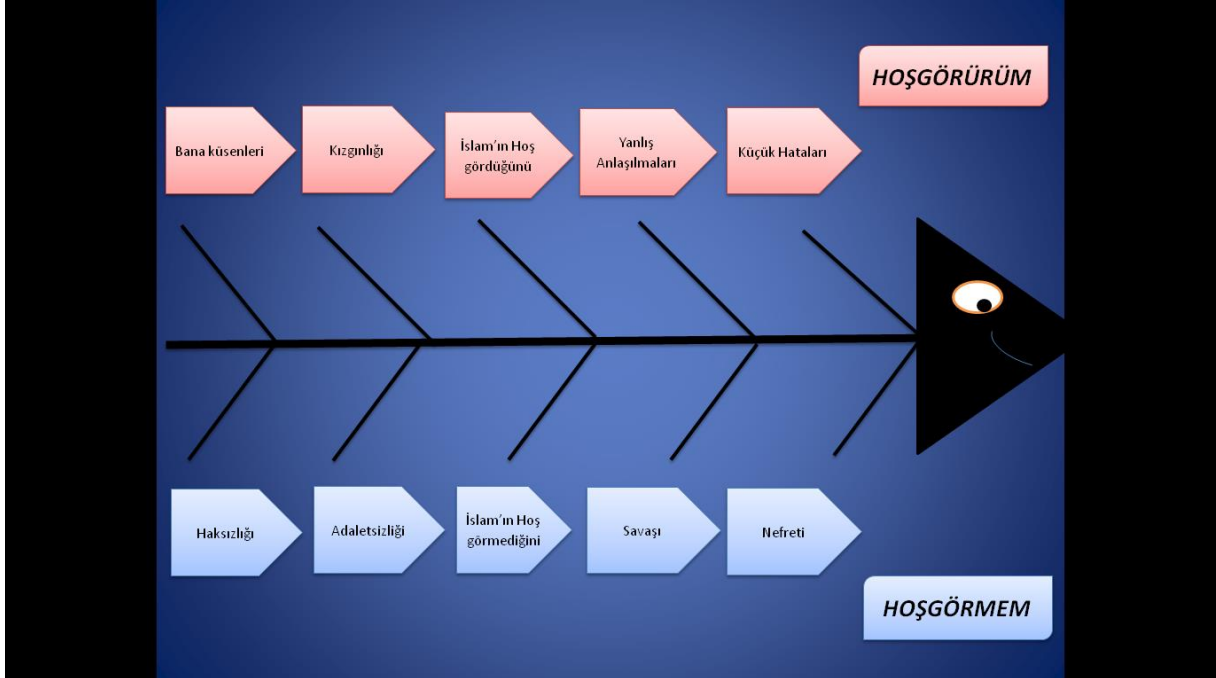
Karakterler: Anne ve çocuğu

Çocuk akşam uyumadan önce annesinden onu sabahleyin saat 9'da uyandırmasını istedi. Çünkü yarın sınavı vardı ve okul servisini kaçırmaması gerekiyordu. Annesi, çocuğuna sabah onu uyandıracakını söyledi. Annesi gece saatini 9'a kurdu fakat sabah saat çalmadı. Çünkü çocuğun 3 yaşındaki küçük kardeşi sabah uyanıp saati alıp onla oynamaya başlamış ve pilini çıkarmıştı. Bu yüzden çocuk okula geç kaldı ve sınava yetişemedi. Size göre çocuk nasıl uyandı? Annesine ne dedi? Annesi çocuğuna ne söyledi?

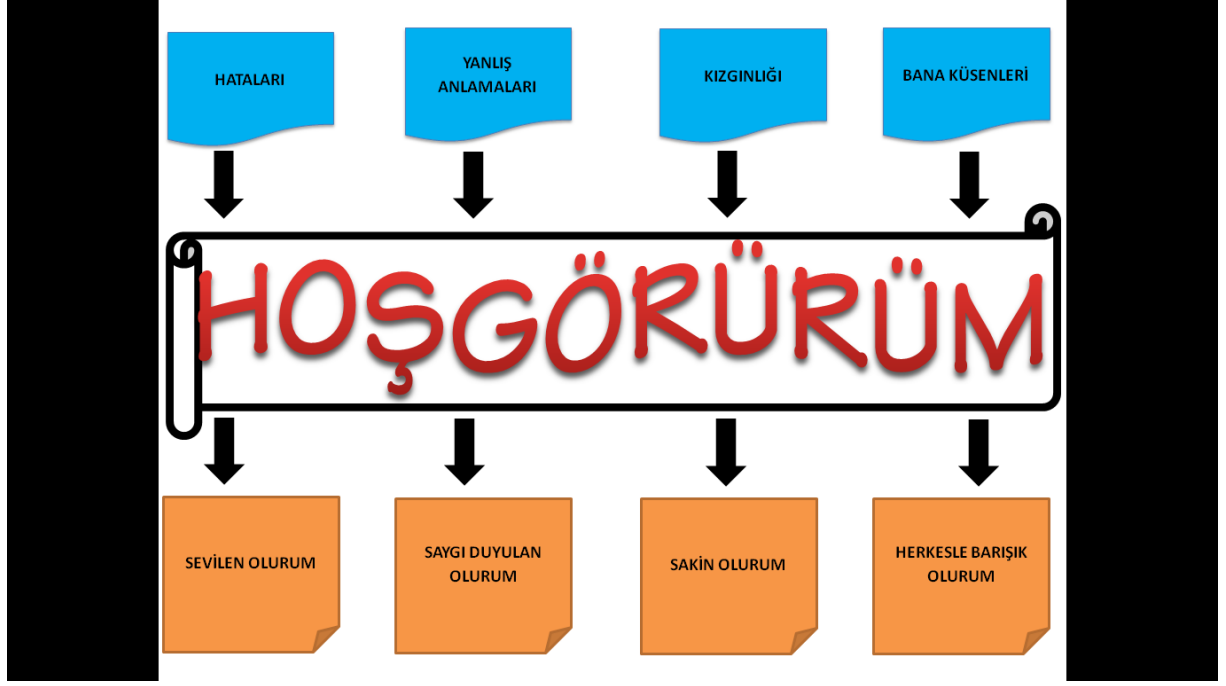
Karakterler: Mehmet Ve Hamza

Mehmet'e babası bir futbol topu alır. Mehmet buna çok sevinir ve hemen topunu alıp arkadaşı Hamza'nın evine gider. Hamza'yı dışarı çağırır ve sokakta futbol oynamaya başlarlar. Fakat bir süre sonra Hamza topu yola doğru atar. Mehmet topu alıp gelir ve arkadaşına o tarafa atmamasını, çünkü topun yola kaçabileceğini söyler. Fakat Hamza topu tekrar yola doğru atar. Top yola gider ve bir araba topun üzerinden geçer, top patlar. Bu durumda Mehmet ne yapar? Hamza ne yapar? Mehmet, Hamza'ya hoşgörü göstermeli midir?

KAVRAM HARİTASI

KAVRAM HARİTASI

PROJE

HABER VERMEDEN

- Öğretmen, öğrencilere haber vermeden sınıfı iki gruba ayırır. Gruplardan birindeki öğrencilerle gizlice görüşür.
- Öğretmen görüştüğü gruptan her öğrencinin diğer gruptan bir arkadaş seçmesini ister ve Ek-1 deki kâğıdı görüştüğü gruba dağıtır.
- Öğretmen, öğrencilerden seçmiş oldukları arkadaşlarına karşı bir hafta boyunca her zamankinden daha hoşgörülü, affedici, duyarlı ve takdir edici olmalarını ister.
- Bu bir hafta sonunda öğrenciler arkadaşlarına yaptıkları hoşgörülü davranışı ve bu durum karşısında arkadaşlarının hissettiklerini Ek-1'deki kâğıda yazarlar.
- Toplanan kâğıtlar büyük renkli bir kartona yapıştırılır ve sınıf panosuna asılır.
- Öğretmen en hoşgörülü davranışı seçerek, olayın sahiplerini ödüllendirir

BENİM ADIM:

ARKADAŞIMIN ADI:

Benim Hoşgörülü Davranışım:

Arkadaşımın Hissettikleri:

SINIF İÇİ ETKİNLİK

HOŞGÖRÜ AVCISI

- Öğretmen , sınıfta hoşgörülü insan nasıl olur ? Hoşgörülü insan nasıl olmaz ? diye iki soru sorar.Buna göre her öğrencinin fikirleri alınarak hoşgörülü bir insanın nasıl olacağı ve olmayacağına dair maddelerin olduğu birer liste yapılır .Örneğin ;

Hoşgörülü insan; Anlayışlı olur

Sabırlı olur

Affedici olur

Hoşgörüsüz insan: İnsanların kusurlarını yüzlerini vurur

İnsanlarla alay eder

Kibirli olur

gibi maddeler çoğaltılarak iki liste yapılır ve sınıfa asılır.

- Ardından sınıfa getirilen kartonlar ile her öğrenci onar adet “Hoşgörü Elçisi” kartı yapar.Öğrenciler kartları istedikleri gibi süsleyebilirler.
- 3 gün boyunca öğrenciler çevresinde arkadaşlarının , öğretmenlerinin , anne babalarının , kardeşlerinin ve tanıdıklarının hoşgörülü olmaya örnek olabilecek davranışlarını gözlemler.
- Hoşgörülü olduğunu düşündüğü her kişiye hoşgörü elçisi kartını verir. Ve hoşgörüye örnek olduğuna karar verdiği durumu da bir kağıda yazar. Bir hafta boyunca hangi öğrenci daha fazla hoşgörü elçisi bulabilirse haftanın “Hoşgörü Avcısı “ seçilir .

HOŞGÖRÜ ELÇİSİ KARTI

**HOŞGÖRÜ
ELÇİSİ**

Şiir

YAŞAYARAK ÖĞRENME

Bir çocuk kınanırsa her zaman
O da yapamaz başkalarını ayıplamadan
Ve düşmanlık görürse durmadan
Kaçamaz hiçbir zaman kavgadan
Onunla edilirse alay
Utancı öğrenir en kolay
Ve utançla yaşarsa eğer
Suçlamayı kendisine iş eder
Hoşgörü esirgenmezse ondan
Sabrı da öğrenir bir yandan
Ve verilirse ona cesaret
Nedir, öğrenir kendine güvenmek
Övgüyle ödüle layık görülürse çocuk
Hep almayı değil, vermeyi de öğrenir çabuk
Ve güven duyulmuşsa kendisine
O da kulak verecektir dostluğun sesine
Bir çocuk başkalarından görürse beğeni
Bilir kendisinin de sevmesi gerektiğini
Ve ilgi, dostluk görürse eğer
Sevgiyi, sevgiyle yürekten sezer
Sevgiyi bulunca kucak dolusu
Dünya ile arkadaşlık kurmakta
Kalmaz korkusu

DOROTHY LAW NOLTE' den dilimize uyarlayanlar; Bahar Akingüç- M.Turan Tekdoğan

KAYNAKÇA

Baran Z., "İlham Veren Başarı Öyküleri" Bilgivizyon Yayınları, İzmir, 2008 Prof.

Korkmaz G., "Ellerim Zil Bacaklarım Trampet \ Çocuklar İçin Etkinlikler", Kök Yayınları, Ankara, Nisan 2009

Karadağ A., "Okul Öncesinde Çoklu Zeka" Kök Yayıncılık, Ankara, Eylül 2009

Yavuz K., "Duygusal Zeka Gelişimi" Timaş Yayınları, İstanbul, 2010

Darıca N., "Etkinlik Dünyası", Morpa Yayınları, İstanbul, 2003

MEB Talim Terbiye Kurulu Yayınları

Tokuç H., "Sosyal Beceri Öğretmen Hikayeleri" Oluşum Yayınları, Ankara, 2008

Ertürkmen İ., Nasrettin Hoca Hikayeleri Damla Yayınları, İstanbul, 2012

Türkyılmaz N., Karaköse R., Saydam N., Ulusoy V., UzunS., "Adam Olacak

Çocuklar İçin Öykü, Oyun, Etkinlik Drama," Timaş Yayınları, İstanbul, 2009

www.bizegitimciyiz.com

www.anaokuluyuz.com

www.egitimhane.com

www.materyaller.com

<http://www.egitimhane.com>

<http://www.degerler.org/>